

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 13 kwietnia 2026 r.
PS.I.431.1.5.2026.AK

**Pani
Agnieszka Marcinkowska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Byczynie
ul. Kluczborska 4A/4
46-220 Byczyna**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 19 do 21 stycznia 2026r. przeprowadzono kontrolę kompleksową Ośrodka Pomocy Społecznej w Byczynie¹, w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami. Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole.

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Odnosząc się do zadań realizowanych² - **pozytywnie oceniono:**

¹ Zwanego dalej: Ośrodkiem

² W okresie objętym kontrolą Ośrodek, z uwagi na brak potrzeb nie realizował:

1) w ramach realizacji zadań własnych gminy, określonych w art. 17 ustawy, zadań pn.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej;
- przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach

2) w ramach zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, na podstawie art. 18 ustawy, zadań pn.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- a) regulamin organizacyjny Ośrodka;
- b) stronę internetową Ośrodka, utworzoną i prowadzoną w sposób dostępny dla mieszkańców gminy;
- c) uchwały Rady Miejskiej w Byczynie, podjęte w ramach kompetencji określonych w art. 43 ust. 10, art. 44, art. 50 ust. 6, art. 50 ust. 6a i art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.)³;
- d) ustalenia i wnioski końcowe *Oceny zasobów pomocy społecznej* za rok 2024 r., w tym jej terminowe przekazanie Radzie;
- e) kwalifikacje Dyrektora Ośrodka, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy oraz jego Zastępcy;
- f) upoważnienia Dyrektora i jego Zastępcy w przedmiocie wydawania decyzji administracyjnych, w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej;
- g) kwalifikacje pracowników socjalnych do wykonywania zawodu oraz posiadanego stopnia awansu zawodowego;
- h) kwalifikacje realizatora specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi⁴ oraz pracowników świadczących usługi opiekuńcze;
- i) zapewnienie pracownikom socjalnym superwizji oraz umożliwienie podnoszenia kwalifikacji w ramach szkoleń;
- j) pracę socjalną, w tym sporządzanie kontraktów socjalnych oraz opracowanie i realizację projektu socjalnego;
- k) ustalanie prawa, wysokości i okresu uprawnienia do zasiłku: stałego i okresowego, a także składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.);
- l) dokonywanie rozpoznania w zakresie możliwości aktywizacji zawodowej osób uprawnionych do zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia;
- m) ustalanie prawa do zasiłku: celowego, specjalnego celowego oraz celowego przyznanego w wyniku zdarzenia losowego;
- n) ustalanie prawa i zakresu:

– wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
– przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a;
– przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

³ Zwana dalej: ustawą

⁴ Zwanych dalej: SUO.

- usług opiekuńczych, a także nakładanie obowiązku w zakresie odpłatności,
  - specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi⁵;
- m) organizację, świadczenie i rozliczanie usług opiekuńczych oraz SUO, a także kontrolę ich jakości;
- o) zabezpieczenie i realizację zadań dotyczących:
- usługi schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy,
  - dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach,
  - zapewnienia posiłku osobom dorosłym,
  - dostępu do usług środowiskowego domu samopomocy,
  - zapewnienia całodobowej opieki osobom tego pozbawionym,
  - sprawiania pogrzebu;
- p) realizację innych inicjatywy mających na celu wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także podnoszenie dobrostanu społeczności lokalnej;
- q) pozyskiwanie środków zewnętrznych w ramach: realizacji zadań wynikających z gminnych programów osłonowych, rządowych programów pomocy społecznej oraz programów finansowanych ze środków UE.

W postępowaniach administracyjnych pozytywnie oceniono:

- a) opracowanie wzorów dokumentów wykorzystywanych w postępowaniach;
- b) dowody i ustalenia dokonywane przez pracowników socjalnych w zakresie sytuacji zdrowotnej, dochodowej, majątkowej, rodzinnej wnioskodawcy oraz jego warunków bytowych;
- c) ustalenia w zakresie prowadzenia samodzielne gospodarstwa domowego, w sytuacji, gdy w jednym budynku/lokalu mieszkalnym zamieszkiwało więcej osób;
- d) rozpoznawanie sytuacji osób zobowiązanych do alimentacji, w sprawach dotyczących ustalania prawa do zasiłku stałego, usług opiekuńczych oraz kierowania do domu pomocy społecznej;
- e) terminowość rozpatrywania spraw, w tym przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych/aktualizacji;
- f) rozpatrywanie spraw w całości;

---

⁵ Zwane dalej: SUO

- g) wszczynanie postępowań z urzędu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U z 2025 r. poz. 1691).⁶

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Na podstawie kontroli stwierdzono:

- 1. Uchybienia:** brak
- 2. Nieprawidłowości,** w tym:
  - 2.1. Kluczowe:** brak
  - 2.2. Znaczące,** w zakresie:
    - a) nie spełnienia przez Ośrodek standardów dostępności dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się, określonych w art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 ze zm.);
    - b) warunków pracy pracowników socjalnych, nie zapewniających prawidłowej realizacji obowiązku określonego w art. 100 ust. 1 i 119 ust. 2 pkt 2 ustawy;
    - c) zapisów statutu Ośrodka w zakresie przedmiotu działalności jednostki, określonego z naruszeniem wymogów art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.);
    - d) nie ustalenia przez Radę w drodze uchwały:
      - szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, do czego była zobowiązana mocą art. 97a ust. 2 ustawy,
      - szczegółowych zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych i w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, do czego była zobowiązana mocą art. 97 ust. 5 ustawy;
    - e) nie przyjęcia przez Radę *Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024*, mimo przekazania jej tego dokumentu przez Ośrodek w ustawowym terminie, co stanowi naruszenie przez ten organ obowiązku określonego w art. 16a ust. 4 ustawy;

---

⁶ Zwany dalej: k.p.a.

- f) nie spełnienia przez gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych wymogów określonych w art. 16b ust. 2 ustawy;
- g) niedostatecznego zabezpieczenia funkcjonowania Ośrodka w okresie nieobecności Dyrektora tej jednostki;
- h) niespełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy.

2.3. Zwykle, w zakresie:

- a) nie zgłoszenia, do prowadzonego przez Wojewodę Opolskiego, *Rejestru miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach*, zabezpieczenia schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, co stanowi naruszenie art. 48a ust. 11b pkt 3 ustawy;
- b) nieterminowego przekazania 1 sprawozdania resortowego, sporządzonego w Centralnej Aplikacji Statystycznej, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy;
- c) braku ustaleń, w trakcie postępowania o przyznanie prawa do posiłku, czy dziecko jest jego pozbawione, co stanowi naruszenie art. 48 i 48b ust. 2 ustawy;
- d) przekazania zasiłków celowych *na zakup ogrzewania, w tym opału* na konto podmiotów gospodarczych - zamiast osobom uprawnionym, co stanowi naruszenie art. 8 ust. 1 ustawy;
- e) ustalenia odpłatności za SUO z naruszeniem § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U z 2024 r. poz. 816);
- f) ustalania odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych na podstawie zasad określonych w uchwale *w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, będących w zakresie zadań własnych gminy (usługi, pomoc rzeczowa, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu*, tj. z rażącym naruszeniem prawa;
- g) ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w innej dacie, niż wydanie decyzji kierującej, co stanowi naruszenie art. 59 ust. 1 ustawy;
- h) przekazywania decyzji kierujących do domów pomocy społecznej dyrektorom tych jednostek (przed wydaniem rozstrzygnięcia o umieszczeniu), co stanowi naruszenie trybu kierowania do domu pomocy społecznej określonego w § 8

ust. 4 rozporządzenia, a w konsekwencji zasady określonej w art. 100 ust. 1 ustawy oraz przepisów RODO;

- i) uzasadniania prawnego decyzji z naruszeniem art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a. z uwagi na niewyjaśnienie wszystkich przywołanych w podstawie prawnej przepisów;
- j) uzasadniania faktycznego decyzji z naruszeniem art. 107 § 3 k.p.a., z uwagi na niewyjaśnienie stronie:
  - powodów przyznania prawa do zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego, usług dziennego domu pomocy - w odniesieniu do zebranych dowodów,
  - okresu przyznania: zasiłku okresowego, zgodnie z art. 38 ustawy oraz usługi schronienia zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy,
  - powodu ustalenia prawa do posiłku, w oparciu o wymogi art. 48 i 48b ust. 2 ustawy,
  - skierowania do domu pomocy społecznej w odniesieniu do zebranych dowodów oraz lokalizacji wybranego Domu, zgodnie z wymogami art. 54 ust.2 ustawy.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów ustawy, niewystarczająca liczba pracowników socjalnych w stosunku do realizowanych zadań, złe warunki lokalowe jednostki.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: stwierdzone nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki. Ośrodek w okresie objętym kontrolą prawidłowo realizował swoje zadania ustawowe oraz dodatkowe, wynikające z dużej aktywności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację programów z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzone, w prowadzonych postępowaniach nieprawidłowości, nie wynikały zatem z braku zaangażowania, rzetelności czy celowego działania pracowników, a ich negatywne skutki można w pełni zniwelować poprzez wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Nieprawidłowości o charakterze znaczącym⁷ dotyczą głównie obszarów i kompetencji innych organów gminy (Rada, Burmistrz). Na uwagę zasługuje wpływ złych warunków pracy na efektywność pracowników Ośrodka i ich obciążenie zadaniami wynikającymi z realizacji innych ustaw i programów, a także niedostępność architektoniczna budynku dla korzystających ze wsparcia, ponieważ oba te czynniki obniżają jakość usług świadczonych przez jednostkę.

---

⁷ za wyjątkiem: zabezpieczenia funkcjonowania Ośrodka w okresie nieobecności Dyrektora

Brak lub wadliwe prawo miejscowe generowało nieprawidłowości w realizacji zadań z pomocy społecznej, mające bezpośrednie skutki finansowe dla gminy i beneficjentów pomocy. Bez zbędnej zwłoki Rada winna więc podjąć prace nad przygotowaniem i podjęciem uchwał, zgodnie z wymogami ustawy oraz zmienić te, których zapisy oceniono negatywnie (w tym statut jednostki).

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

- Rada Miejska Byczyny w zakresie podjętych uchwał,
- Rada Miejska Byczyny oraz Burmistrz Byczyny w zakresie warunków lokalowych Ośrodka;
- Dyrektor w zakresie zabezpieczenia funkcjonowania Ośrodka w okresie jego nieobecności oraz zapewnienia minimalnego zatrudnienia pracowników socjalnych,
- Dyrektor/Zastępca Dyrektora w zakresie nadzoru nad pracą Ośrodka;
- pracownicy socjalni w zakresie obowiązków określonym ustawą i k.p.a.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości leżące w kompetencji Rady i Burmistrza - zawiadomienie o wynikach kontroli w przedmiocie: podjętych uchwał, warunków lokalowych Ośrodka, przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024 oraz ustaleń strategii rozwiązywania problemów społecznych - zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki w trybie art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy,

zalecam:

- 1) podjęcie działań w celu prawidłowego zabezpieczenia funkcjonowania Ośrodka w okresie nieobecności Dyrektora tej jednostki;
- 2) podjęcie działań w celu zapewnienia poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych, zgodnie ze wskaźnikiem, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy;
- 3) dokonywanie zgłoszeń, do prowadzonego przez Wojewodę Opolskiego, *Rejestru miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach, zabezpieczenia schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 48a ust. 11b pkt 3 ustawy;*
- 4) przekazanie należnych zasiłków celowych *na zakup ogrzewania, w tym opału* osobom uprawnionym, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy;

- 5) ustalanie odpłatności za SUO na zasadach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych;
- 6) dokonanie osobie zobowiązanej do odpłatności za SUO zwrotu kwoty ustalonej z naruszeniem zasad określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych;
- 7) ustalanie odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych zgodnie z wymogami ustawy określonymi w art. 97 ust 1a, w związku z art. 97 ust. 5 ustawy;
- 8) dokonanie osobom zobowiązanym do odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych zwrotu wpłat poczynionych przez nich tytułem decyzji wydanych z rażącym naruszeniem prawa;
- 9) wydawanie decyzji ustalającej odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej w dacie wydania decyzji kierującej, tj. zgodnie z wymogami określonymi w art. 59 ust. 1 ustawy;
- 10) przekazywanie dokumentacji zgromadzonej w postępowaniach o skierowanie do domu pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie i rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej;
- 11) terminowe przekazywanie sprawozdań sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy;
- 12) ustalanie przyczyny pozbawienia dzieci posiłku i uzasadnianie przyznania pomocy w formie niepieniężnej zgodnie z wymogami art. 48 i 48b ust. 3 ustawy w związku z art. 77 k.p.a.;
- 13) uzasadnianie prawne i faktyczne decyzji zgodnie z wymogami k.p.a.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do

Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-081 Opole.

4. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, zgodnie ze zmianami dot. uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500,00 do 12.000,00 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

*Pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
Pismo otrzymują do wiadomości:
Rada Miejska w Byczynie, Urząd Miejski w Byczynie, Rynek 1, 46-220 Byczyna*